

รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

MODEL OF CULTURAL TOURISM FOR LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATIONS
IN CHIANG RAI PROVINCE

พระมหาธีรวัฒน์ เสสปัญโญ (สันยคติทัศน์)

PhramahaTeerawat Sesapunyo (Sanyattitad)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงราย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Chinghai Buddhist Campus

E-mail: Teerawat 10122512@gmail.com

Received 29 June 2021; Revised 2 January 2022; Accepted 30 May 2022.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 2) ศึกษาการประยุกต์หลักธรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และ 3) นำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 330 คน โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 19 รูปหรือคน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายอธิบายและพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น ปฏิบัติตามแผนสนับสนุนงบประมาณ ตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ปรับปรุงแก้ไขประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชน

2. การประยุกต์หลักธรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย อาวาสสัปปายะ บริหารจัดการวัดให้มีความสะอาดเหมาะสม โคจรสัปปายะ มีส่วนร่วมในการพัฒนาเส้นทางให้มีความสะดวก ภัตตสัปปายะ จัดบุคลากรเข้ามาประสานกับแหล่งท่องเที่ยว บุคคลสัปปายะ สนับสนุนบุคลากรให้เพียงพอต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว โภชนสัปปายะ ส่งเสริมวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่น อุตสัปปายะ พัฒนาวัดให้อากาศที่มีความเหมาะสมตามฤดูกาล อิริยาปถสัปปายะ สนับสนุนจัดกิจกรรมของวัดเชื่อมโยงกับกิจกรรมชุมชน

3. นำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ โบราณสถาน การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดการทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน วัด ชุมชนสร้างสรรค์การท่องเที่ยวร่วมกัน คงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ ชุมชนห่วงแหนวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมอารยธรรมล้านนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: รูปแบบ, แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the management of cultural attractions 2) to study the application of dharma principles in the management of cultural attractions and 3) to propose a management model of cultural attractions. Integrated research quantitative research. The sample group consisted of 330 people using questionnaires. The data were analyzed using number percentage mean and standard deviation and a qualitative research method from 19 key informants or people by in-depth interview method by using the interview form explanatory and descriptive data analysis.

The results showed that

1. Management of cultural attractions jointly formulate development plans at the provincial and local levels follow the budget support plan. Examine the implementation of tourism activities within the cultural attraction. Improve and evaluate the community based tourism strategic plan

2. Application of dharma principles in the management of cultural attractions, Arwassabbaya management of temples to be clean and suitable. Kojonsabbaya participation in the development of convenient routes. Passasabbaya Organize personnel to coordinate with tourist attractions. Pukkalasabbaya support enough personnel to welcome tourists. Pochanasabbaya nurture tourists promote local food culture. Autusabbaya and develop temples to provide a suitable climate for the season. Airiyapatasabbaya gesture Supporting activities of the temple in connection with community activities.

3. Propose a cultural attraction management model. Paying attention to the ancient history cultural tourism management economic management sustainable society and environment temples communities create tourism together. Maintain the local way of life local scholars took part in disseminating knowledge. The community cherishes the local culture. Promote Lanna civilization as a tourism center taking into account the capacity.

Keywords: Model, Local Government Organizations, Cultural Tourism

บทนำ

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดเหนือสุดในประเทศไทยมีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติที่งดงามและศิลปวัฒนธรรมล้านนา มีมรดกทางวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประชาชนชาวเชียงรายซึ่งเป็นเจ้าบ้านต่างได้รับผลประโยชน์จากการขยายตัวทางธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งมียุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดที่ได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว โดยกลยุทธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการบริการของจังหวัดได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยจะเน้นรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ มีเรื่องราวที่น่าสนใจเหมาะสำหรับการสร้างเป็นแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Authority of Thailand, 2000) และยังเป็นเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นดินแดนแห่งขุนเขาเป็นจังหวัดที่อยู่เหนือสุดของประเทศไทย เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานตั้งแต่

สมัยเชียงแสนของพญาเม็งราย ผู้ก่อตั้งเมืองเชียงรายบนพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำกก อุคตสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้บนดอยสูงที่สลับซับซ้อน เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำและน้ำตกอันงดงามหลายแห่ง และมีเทือกเขาผีปันน้ำที่เป็นพรมแดนกั้นประเทศสหภาพพม่าจนถึงด้านทิศเหนือ อีกทั้งเป็นจุดแรกที่แม่น้ำโขงไหลผ่านประเทศไทย เป็นพรมแดนกั้นกลางระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เชียงรายมีประชากรหลายเชื้อชาติ ทั้งชาวไทยพื้นราบ ชาวไทยภูเขา และชาวจีนฮ่อที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่บนดอยสูง แต่ละชนชาติจะมีประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์ เป็นเสน่ห์อีกอย่างที่ทำให้เชียงรายได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้ง ชาวไทยและชาวต่างประเทศ Tourism and Sports. (2015).

การท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายยังประสบปัญหาอุปสรรค ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งในเขตเมืองและนอกเขตเมืองที่สำคัญในด้านต่าง ๆ ความชำรุดทรุดโทรมของแหล่งโบราณสถาน และประวัติศาสตร์ และขาดการอนุรักษ์คุ้มครอง แหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม มีสภาพเสื่อมถอยและชำรุดทรุดโทรม ขาดการจัดการและดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพน่าท่องเที่ยว สะอาด ปลอดภัย และมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม ระบบบริการพื้นฐานและแหล่งอำนวยความสะดวกยังไม่ครอบคลุมและเชื่อมโยงกัน อย่างมีประสิทธิภาพมากพอ ระบบบริการพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ ขาดการเชื่อมโยงกัน อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ รวมทั้งระบบบริการพื้นฐานในหมู่บ้านส่วนใหญ่ยังไม่เหมาะสม สาธารณูปโภคและการคมนาคม และการจัดการเรื่องความปลอดภัย ยังไม่ครอบคลุมเพียงพอและทั่วถึงแหล่งท่องเที่ยว ขาดบุคลากร การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ คนในชุมชนขาดจิตสำนึกในการดูแลรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่าง ยั่งยืน ข้อมูลข่าวสารด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่เป็นภาษาต่างประเทศ ขาดข้อมูล วิธีการท่องเที่ยวอย่างอนุรักษ์เป็นผลให้ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมถูกทำลายอย่างมากและรวดเร็ว ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ชนเผ่ามีน้อยและไม่หลากหลาย ขาดการวิจัยการจัดการระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ครอบคลุมและไม่มีการติดตามผล ขาดความเข้าใจ ผลกระทบและการรักษารูปแบบการท่องเที่ยวเชื่อมโยงวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์และการจัดการให้มี ความยั่งยืน ขาดการประสานงานที่กระหว่างองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวขาดงบประมาณเพื่อ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่รองรับการลงทุนการค้าและการท่องเที่ยว องค์กรหลาย ๆ แห่ง ในพื้นที่ยังไม่เห็นความสำคัญและขาดศักยภาพ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงรุก (Chuannueng, 2015)

ดังนั้น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายถือว่าการท่องเที่ยวเพื่อสร้างการเรียนรู้เพื่อเข้าใจถึงวัฒนธรรมวิถีชีวิตของท้องถิ่น หรือการได้ไปทำบุญวัดที่เป็นมงคลจะทำให้เกิดความเป็นสิริมงคล หรือในภาพรวมเชิงเศรษฐกิจจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดเหนือสุดในประเทศไทยมีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติที่งดงามและศิลปวัฒนธรรมล้านนา มีมรดกทางวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประชาชนชาวเชียงรายซึ่งเป็นเจ้าบ้านต่างได้รับผลประโยชน์ได้จากการขยายตัวทางธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งมียุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดที่ได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยววัดในจังหวัดเชียงรายอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

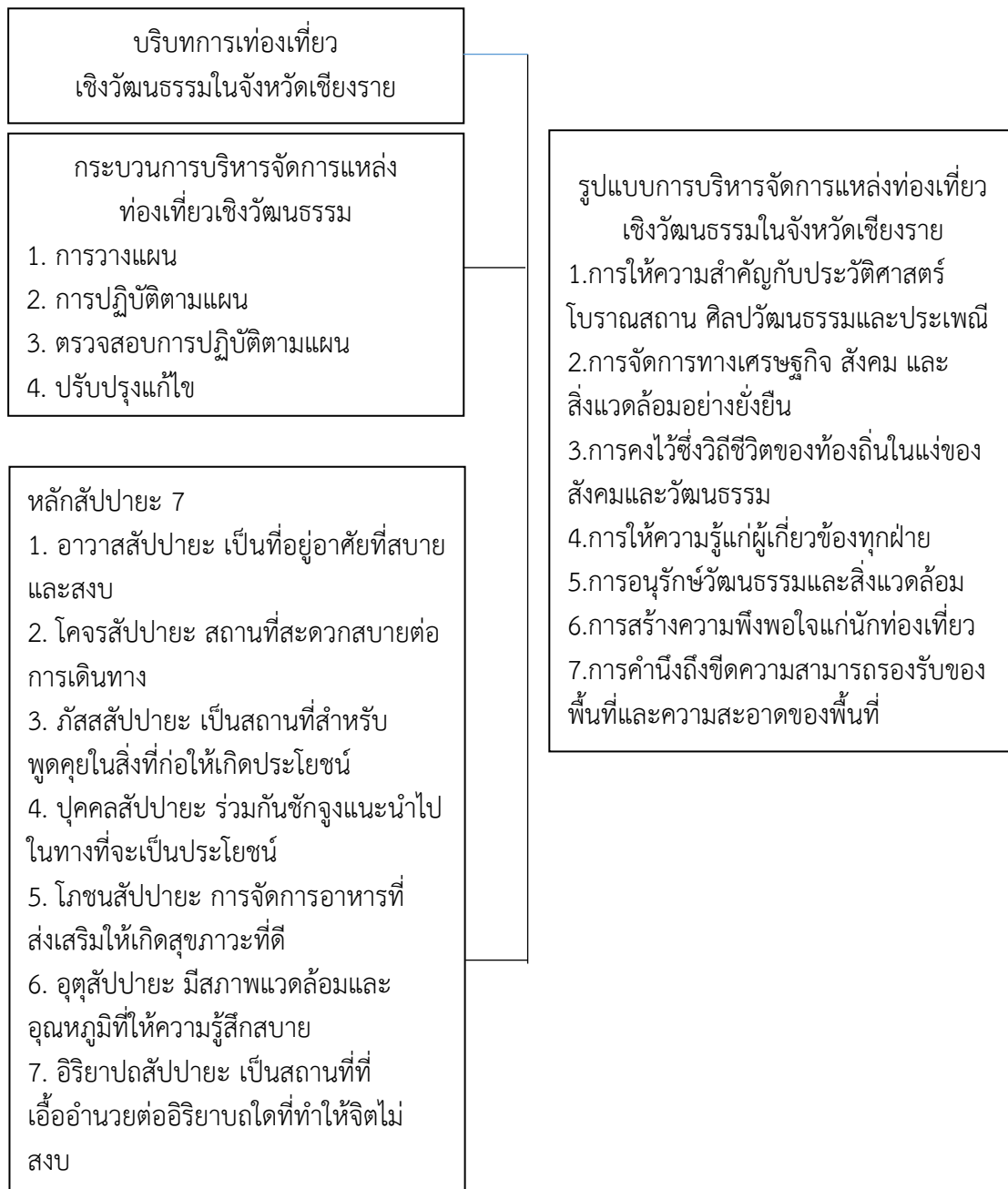
1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

2. เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักธรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายว่ามีรูปแบบการบริหารจัดการอย่างไร โดยมีการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการด้านศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภาครัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 19 รูปหรือคน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งมีทั้งแบบสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจง พบว่า

1) ด้านการวางแผน การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศ และเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยอันสำคัญที่อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในท้องถิ่นในการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน ตัวแทนภาคประชาชนร่วมกันสร้างเครือข่าย ประสานความร่วมมือ และเพิ่มสมรรถนะองค์กร ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นเป็นกลไกสำคัญเพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเกิดความยั่งยืน

2) ด้านการปฏิบัติตามแผน การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายได้มีการปฏิบัติตามแผนการพัฒนา ขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว มีกระบวนการเตรียมความพร้อมอย่างมืออาชีพ มีการปฏิบัติตามแผนในด้านการประสานงาน ด้านการสนับสนุน งบประมาณวัสดุหรืออุปกรณ์ต่างๆ กับการท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัดเชียงราย

3) ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหลักๆ แล้วจะมีการตรวจสอบการดำเนินการตามแผนในด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีการประเมินอย่างเป็นรูปแบบที่ชัดเจนหรืออย่างมีระบบ

4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข จังหวัดเชียงรายมีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยมีการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนาท่องเที่ยว โดยมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานเชียงราย เป็นหน่วยงานหลัก มีการปรับปรุงแก้ไขแผนการดำเนินงานในด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ยึดหลักการปฏิบัติจากวัด และชุมชนเป็นหลัก

2. การประยุกต์หลักธรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจง พบว่า

1) ด้านอวาสสัปปายะ เป็นอย่างมาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปร่วมการบริหารจัดการวัดโดยจัดบริเวณวัดให้มีความสะอาด แสงสว่างเหมาะสมกับการศึกษาปฏิบัติธรรม ปราศจากมลภาวะทางเสียง สิ่งปลูกสร้างในบริเวณวัดจะต้องมีความมั่นคงแข็งแรง และมีความปลอดภัยต่อชีวิตและร่างกายของผู้ที่อยู่ในวัดและผู้เข้ามาประกอบกิจกรรม แนวทางการพัฒนาวัดให้เป็นรมณีสถานเหมาะสมแก่การท่องเที่ยววัด และเหมาะสมต่อการปฏิบัติธรรม

2) ด้านโคจรสัปปายะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงเส้นทางเป็นหน่วยงานที่ประสานด้านงบประมาณในการพัฒนาเส้นทางให้มีความเหมาะสมสะดวกสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมลักษณะโดดเด่นทางวัฒนธรรมจำเป็นจะต้องเข้าไปพัฒนาให้สามารถใช้ประโยชน์และสร้างความภูมิใจให้แก่ท้องถิ่น

3) ด้านภัสสสัปปายะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบุคลากรเข้ามาประสานกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อช่วยดูแลและสนับสนุนต้อนรับนักท่องเที่ยวทั้งป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการสนับสนุนบุคลากร ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีโอกาสในการจัดการการวางแผนท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

4) ด้านบุคคลสัปปายะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนบุคลากรพัฒนาวัดให้เพียงพอต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว การให้บริการรวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน บางแห่งผู้นำบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีบทบาทเป็นแกนนำจัดกิจกรรมร่วมกับวัด ให้บริการนักท่องเที่ยว

5) ด้านโภชนสัปปายะ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงรายวิถีชีวิตชุมชนที่ส่งผ่านวัฒนธรรมอาหาร ทรัพยากรธรรมชาติชุมชนถือเป็นเครื่องมือของการพัฒนาระบบอาหารท้องถิ่น วัฒนธรรมอาหารซึ่งมีความสำคัญต่ออนาคตของชุมชน อาหารชาวเหนือคอยต้อนรับนักท่องเที่ยว เพราะการปฏิบัติชุมชนที่มีทรัพยากรแหล่งกำเนิดอาหาร แปงผัก สวนผลไม้ ในแนวทางเกษตรปลอดภัย

6) ด้านอุตสัปปายะ การพัฒนาวัดให้สัปปายะ ภายในวัดมีอากาศที่มีความเหมาะสมตามฤดูกาล ไม่หนาวหรือร้อนจนเกินไป ภายในวัดควรมีการปลูกต้นไม้และดูแลต้นไม้ เพราะต้นไม้เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติธรรม ส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิต

7) ด้านอิริยาปถสัปปายะ การพัฒนาวัดรองรับกิจกรรมต่างๆ ทั้งรูปแบบงานคณะสงฆ์ งานส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน กิจกรรมต่างๆ ต้องเน้นความหลากหลาย กิจกรรมท่องเที่ยววัดอาศัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าสนับสนุน การจัดการพื้นที่จอดรถ คอยให้บริการ รวมถึงจัดรถรับส่ง สร้างการมีส่วนร่วมกับหลายภาคส่วน สนับสนุนการจัดกิจกรรมของวัดและสถานที่ปฏิบัติธรรมเชื่อมโยงกับกิจกรรมของชุมชน และแผนงานของหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน

3. นำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจง พบว่า

1) ด้านการให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นประวัติศาสตร์โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของชุมชนเน้นสิ่งดึงดูดใจ การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก

ความพร้อมของชุมชน สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรท้องถิ่นเป็นหลักการที่จะนำการท่องเที่ยวยไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมทั้งทางสถานที่และบุคลากร

2) ด้านการจัดการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงรายจะร่วมกับวัด และชุมชนสร้างสรรค์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวก็ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น การจะสร้างความรู้สึที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยวต้องเน้นที่การวางแผนทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ชุมชนและสังคม ให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลและยั่งยืน

3) ด้านการคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นในแง่ของสังคมและวัฒนธรรม การจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่เด็กและเยาวชนในชุมชน โดยให้ประชาชนชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้และจัดทำหลักสูตร เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถสนองความต้องการหรือสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและผู้คนในท้องถิ่น

4) ด้านการให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จังหวัดเชียงรายมีศิลปวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนให้เห็นคุณค่าของบรรพบุรุษ และภูมิปัญญาในอดีต ซึ่งเป็นความรู้ที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของคนในรุ่นปัจจุบันและรุ่นต่อ ๆ ไป

5) ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ชุมชนต้องรักและหวงแหนวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับวัด ชุมชนจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้องได้รับการยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ รัฐบาลต้องมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

6) ด้านการสร้าง ความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยการส่งเสริมให้เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่จะช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม วัด ชุมชน ภาคีเครือข่ายส่งเสริมกลยุทธ์การตลาดผ่านการนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างและสื่อสารภาพลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาบนฐานการมีส่วนร่วมทุกภาคี

7) ด้านการคำนึงถึงขีดความสามารถรองรับของพื้นที่และความสะอาดของพื้นที่ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ซึ่งการท่องเที่ยวเป็นการใช้ต้นทุนทางทรัพยากรทั้งธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยว

อภิปรายผล

1. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย ในการวางแผนโดยตัวแทนภาคประชาชนร่วมกันการสร้างเครือข่าย ประสานความร่วมมือ และเพิ่มสมรรถนะองค์กร ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นเป็นกลไกสำคัญเพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเกิดความยั่งยืน การปฏิบัติตามแผน ขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว มีกระบวนการเตรียมความพร้อมอย่างมืออาชีพ ปฏิบัติตามแผนในด้านการประสานงาน ด้านการสนับสนุน งบประมาณวัสดุหรืออุปกรณ์ต่างๆ การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน

การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหลักๆ แล้วจะมีการตรวจสอบการดำเนินการตามแผนในด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีการประเมินอย่างเป็นรูปแบบที่ชัดเจนหรืออย่างมีระบบ สอดคล้องกับ Mingsan Kaosai and colleagues. (2006). ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาโครงการมูลค่าเพิ่มในประเทศของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการตามยุทธศาสตร์จังหวัด โดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยว โดยได้คัดเลือกจังหวัดที่มีความพร้อมในการถ่ายทอดเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศไปใช้เป็นฐานในการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน การนำเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์จะเน้นให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ด้านการบริหารจัดการพื้นที่และการท่องเที่ยว โดยจัดทำในรูปแบบที่รายจังหวัด ซึ่งจะเป็ประโยชน์ทั้งในด้านการบริหารจัดการพื้นที่โดยทั่วไป และสอดคล้องกับ Bancha Nakthong and Faculty (2007) ได้วิจัยเรื่อง ศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอีสานใต้พบว่า แนวทางพัฒนาศักยภาพมุ่งให้เป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้เกิดประโยชน์ทางสังคมเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวความสวยงามทางภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมความชัดเจนของป้ายบอกทางและกิจกรรมเสริมความรู้แนวทางและยุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่กลุ่มอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านมี 4 แนวทาง คือ สร้างองค์ความรู้ด้านข้อมูลเชิงพื้นที่ทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมประเพณี พัฒนาความร่วมมือกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านระหว่างประเทศรัฐกับเอกชนส่งเสริมบทบาทร่วมกันในระดับภูมิภาคสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน

2. การประยุกต์หลักธรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย

ในส่วนการประยุกต์หลักธรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย ด้านอวาสาสัปปายะ เป็นการจัดการพื้นที่ภายในวัดให้มีความเป็นสัปปายะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปร่วมการบริหารจัดการวัดโดยจัดบริเวณวัดให้มีความสะอาด แสงสว่าง เหมาะสมกับการศึกษาปฏิบัติธรรม ด้านโคจรสัปปายะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงเส้นทางเป็นหน่วยงานที่ประสานด้านงบประมาณในการพัฒนาเส้นทางให้มีความเหมาะสม สะดวกสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ด้านภัสสัปปายะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดบุคลากรเข้ามาประสานกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อช่วยดูแลและสนับสนุนต้อนรับนักท่องเที่ยว ทั้งป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการสนับสนุนบุคลากร ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านบุคคลสัปปายะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนบุคลากรพัฒนาวัดให้เพียงพอต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว การให้บริการรวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านโภชนสัปปายะ ชุมชนที่มีทรัพยากรแหล่งกำเนิดอาหาร แปงผัก สวนผลไม้ ในแนวทางเกษตรปลอดภัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนมากมีการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมอาหารท้องถิ่นในรูปแบบลานวัฒนธรรมหรือพื้นประเพณีบุญท้องถิ่น ด้านอุตสัปปายะ ภายในวัดควรมีการปลูกต้นไม้และดูแลต้นไม้ เพราะต้นไม้เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติธรรม ส่งเสริมสุขภาพกาย สุขภาพจิต ได้อากาศบริสุทธิ์ ด้านอิริยาบถสัปปายะ การพัฒนาวัดรองรับกิจกรรมต่างๆ ทั้งรูปแบบงานคณะสงฆ์ งานส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน กิจกรรมต่างๆ ต้องเน้นความหลากหลาย กิจกรรมท่องเที่ยววัดอาศัยองค์กรปกครองท้องถิ่นเข้าสนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้จุดแข็งของวัดปฏิบัติธรรมบรรจุในแผนงานโครงการ สนับสนุนการจัดกิจกรรมของวัดและสถานที่ปฏิบัติธรรม เชื่อมโยงกับกิจกรรมของชุมชน และแผนงานของหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน สอดคล้องกับ Phra

Brahmakunaphorn, (P.A. Payutto). (2003). กล่าวว่า สัปายะ หมายถึงสภาพเอื้อ สภาพที่เอื้อเกื้อหนุน โดยเฉพาะที่ช่วยเกื้อหนุนการ บำเพ็ญและประคับประคองเกื้อกูลกับทั้งร่างกายและจิตใจ ในความเลื่อม ความ เจริญของ บุคคล ถ้าบุคคลอาศัยอยู่ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี ก็จะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในชีวิตได้ มาก ส่วน ในทางการประพจน์วัตรปฏิบัติธรรมก็เช่นเดียวกัน สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการ ประพจน์วัตร ปฏิบัติธรรม เรียกว่า สัปายะ และสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการ ประพจน์ปฏิบัติทางจิต เรียกว่า อสัปายะ ในคัมภีร์วิสุทธิมรรคได้กล่าวถึง สิ่งแวดล้อมที่ เป็น สัปายะ และ อสัปายะ สำหรับผู้ประพจน์วัตรและปฏิบัติกรรมฐาน และสอดคล้องกับ Kritsada Phinsri , et al. (2007). ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาศักยภาพแหล่งโบราณสถานวัฒนธรรม ล้านช้างในอีสานใต้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสำคัญของโบราณสถาน มีรูปแบบทางศิลปะฝีมืองานช่างแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมีประวัติศาสตร์อันยาวนานเป็นแหล่งที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่สำคัญในอดีตหรือมีความเกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรมหรือความสำคัญในท้องถิ่น ส่วนข้อที่มีศักยภาพค่อนข้างน้อยส่วนใหญ่เป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวและ ประชาสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่าโดยสภาพและความสำคัญของตัวโบราณสถานรวมทั้งประเพณีและวัฒนธรรม หรือวันสำคัญในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับโบราณสถานนั้นสามารถที่จะนำไปเป็นจุดขายสำหรับการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมได้หากแต่ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อส่งเสริมให้โบราณสถานมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

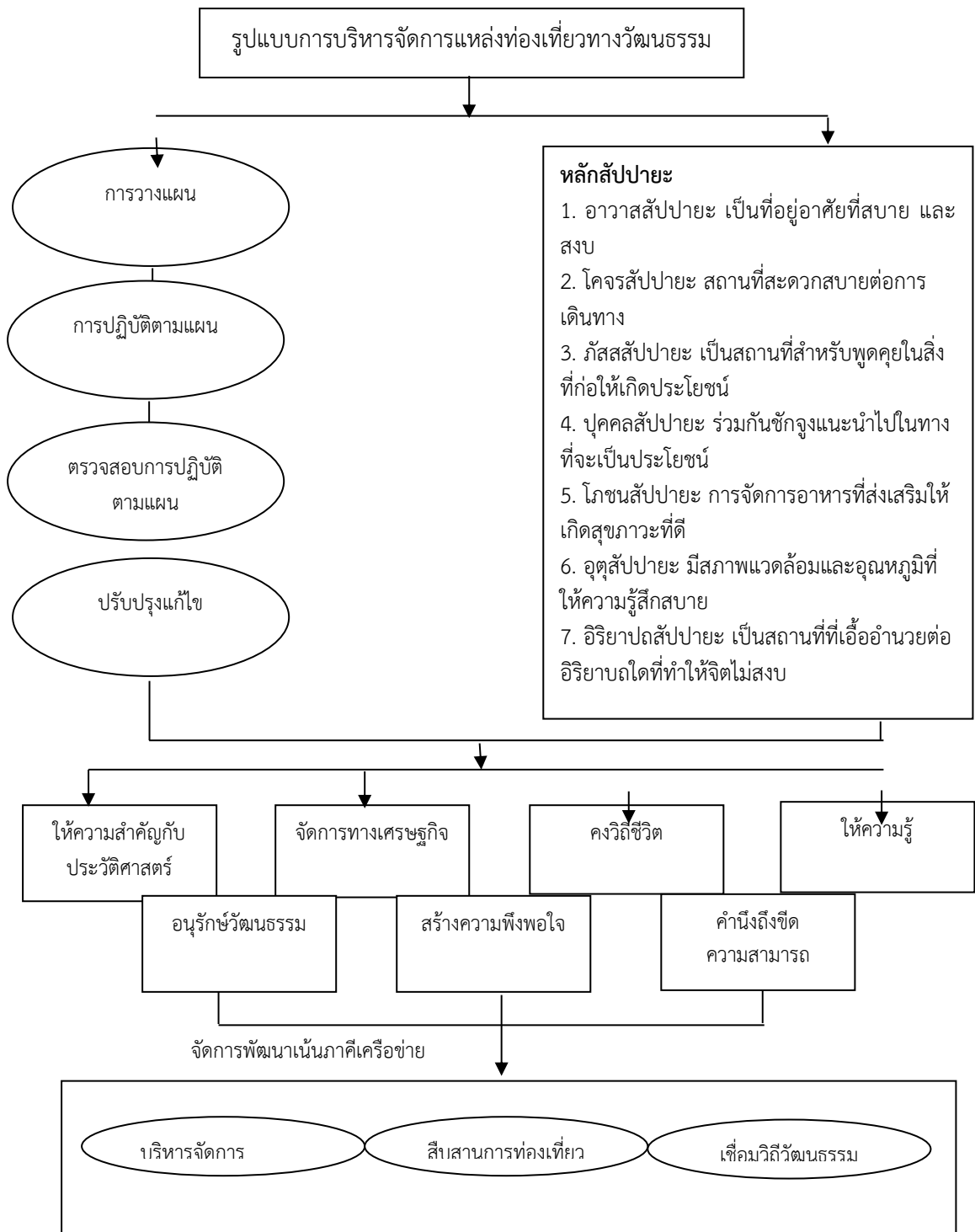
3. รูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดเชียงราย

สำหรับรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดเชียงราย เป็นการให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี การ จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นประวัติศาสตร์โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของชุมชนเน้นสิ่งดึงดูดใจ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของ ชุมชนและองค์กรท้องถิ่นการจัดการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดเชียงรายจะร่วมกับวัด และชุมชนสร้างสรรค์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้ นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในด้านต่าง ๆ นำวิถีจากความเป็นชุมชนมาสร้างมูลค่าเพิ่มและคงไว้ซึ่งความ เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน การคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นในแง่ของสังคมและวัฒนธรรม การจัดทำหลักสูตร เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่เด็กและเยาวชนในชุมชน การให้ความรู้แก่ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับวัด ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนร่วมกันจัดการ สถานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น การอนุรักษ์วัฒนธรรมและ สิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับวัด ชุมชนจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต้อง ได้รับการยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ การสร้างความพึงพอใจ แก่นักท่องเที่ยว มุ่งเน้นการตลาดในกลุ่มนักท่องเที่ยว รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวของวัด สอดคล้องกับ Pongphon Thawanhataikul, et al. (2007). ได้วิจัยเรื่อง แนวทางในการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวเน้นการพัฒนาแบบการ ท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ด้านการพัฒนาบริการการท่องเที่ยวกลยุทธ์พัฒนา ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์กลยุทธ์พัฒนาด้านอื่น ๆ สำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์พึงพาเพื่อเสริมสร้าง ความเข้มแข็งเบื้องต้นโดยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวกับ กลุ่มประเทศเพื่อนบ้านยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้เพื่อรองรับ นักท่องเที่ยวและยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาระบบงานสนับสนุนการท่องเที่ยว และสอดคล้องกับ Kanchana

Sanglimsuwan and Saranya Sanglimsuwan. (2012). ได้วิจัยเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์ตลาดการท่องเที่ยวในปัจจุบันได้มีการแข่งขันอย่างรุนแรง ทำให้ประเทศไทยต้องปรับทิศทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้อัตลักษณ์ของประเทศ เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้น การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงมรดกทางวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่ต้องพัฒนาในประเทศไทย เพราะนอกจากการท่องเที่ยวจะเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สร้างรายได้ และนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยแล้ว การท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการสร้างอาชีพสืบเนื่องจากการท่องเที่ยว เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมพร้อมกับการอนุรักษ์พัฒนาวัฒนธรรมให้ยั่งยืนในระยะยาวต่อไป และยังสอดคล้องกับ Surasak Silawanna, (2012). ได้วิจัยเรื่อง การท่องเที่ยวและการเผยแพร่พระพุทธศาสนา : บทบาทของวัดในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาวัดบวรนิเวศวิหารและวัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจที่ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาที่วัดเพราะต้องการชมความสวยงามของโบราณสถาน และพระพุทธรูปที่ประดิษฐานภายในวัด รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆภายในวัด อาทิเช่น การทำบุญตักบาตร บริจาคทาน และเดินชมเพื่อท่องเที่ยวบริเวณโดยรอบของวัด วัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลทั้งในแง่บวกและแง่ลบต่อสังคมไทย ดังนั้น การที่จะนำวัดมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ควรตระหนักถึงผลกระทบที่วัดจะได้รับมาในภายหลัง แม้ว่าวัดจะมีบทบาทคลาดเคลื่อนไปอย่างไรก็ตาม วัดก็ยังเป็นศูนย์กลางของสังคมไทย และมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชาวไทยพุทธ และพระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน

สรุปองค์ความรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย คือ กระบวนการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวมีการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงแก้ไข การประยุกต์หลักสัปปายะ 7 ได้แก่ 1. อาวาสสัปปายะ เป็นที่อยู่อาศัยที่สบาย และสงบ 2. โคจรสัปปายะ สถานที่สะดวกสบายต่อการเดินทาง 3. ภัตตสัปปายะ เป็นสถานที่สำหรับพุดคุยในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ 4. ปุคคลสัปปายะ ร่วมกันชักจูงแนะนำไปในทางที่จะเป็นประโยชน์ 5. โภชนสัปปายะ การจัดการอาหารที่ส่งเสริมให้เกิดสุขภาวะที่ดี 6. อุตสัปปายะ มีสภาพแวดล้อมและอุณหภูมิที่ให้ความรู้สึกสบาย 7. อิริยาบถสัปปายะ เป็นสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่ออิริยาบถใดที่ทำให้จิตไม่สงบ และรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ 1. การให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี 2. การจัดการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 3. การคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นในแง่ของสังคมและวัฒนธรรม 4. การให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 5. การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม 6. การสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว 7. การคำนึงถึงขีดความสามารถรองรับของพื้นที่และความสะอาดของพื้นที่ ซึ่งจังหวัดเชียงรายได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปเผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในจังหวัดเชียงรายควรส่งเสริมชักจูงให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้เพิ่มพูนเศรษฐกิจส่วนรวม

1.2 หน่วยงานภาครัฐขยายแหล่งท่องเที่ยวให้กระจายไปในท้องถิ่นเพื่อเป็นการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวให้ถึงประชาชนในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 จากการศึกษาพบว่าควรพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงรายอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2.2 จากการศึกษาพบว่าแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน มีจุดเด่นมากมาย ชุมชนควรจัดทำประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ เป็นต้น เพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายเพิ่มมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบทุนทางสังคมที่มีบทบาทต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่อื่นๆ เพื่อจะได้นำผลการศึกษามาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

3.2 ควรศึกษาทุนทางสังคมที่เจาะลึกในแต่ละด้านของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายเพื่อที่จะได้ทราบผลการศึกษาและนำไปพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

References

- Bancha Nakthong, et al. (2007) Project on the potential of tourism in arts and culture in the southeastern part of Thailand. *Research report*. Bangkok : Office of the Research Fund.
- Kanchana Sanglimsuwan and Saranya Sanglimsuwan. (2012). Sustainable cultural heritage tourism. *Executive Journal*. Volume 32, Issue 4 (October-December): 139-146.
- Kerdchai Chuannueng, (2015). “Chiang Rai Remembrance: Foundations for a Sustainable Tourism Future”, *Journal of Administrative Development*, Vol. 5, No. 5 (January-April) : 103-109.
- Kritsada Phinsri, et al. (2007). Potential of Lan Xang cultural archaeological sites in the South Isan for cultural tourism. *Research report*. Surin Rajabhat University.
- Mingsan Kaosai and colleagues. (2006). The Development of Sustainable Integrated Gold Tourism in the Mekong River Basin 2. *Research Report*. Chiang Mai : Social Research Institute. Chiang Mai University
- Phra Brahmakunaphorn, (P.A. Payutto). (2003). *Dictionary of Buddhist Studies. Dharma edition*, printing 12th. Bangkok : Mahachulalongkornrajavidyalaya Printing Press.
- Pongphon Thawanhataikul and team. (2007). Guidelines for the development of agricultural tourism potential. in the southern northeastern provinces. *Research report*. Bangkok : Office of the Research Fund.
- Surasak Silawanna, (2012). Tourism and the spread of Buddhism, the role of temples in Bangkok, a case study. Wat Bowonniwet Vihara and Wat Benchamabophit Dusitwanaram, *Executive Journal*, Vol. 32 No. 4 (October-December): 146-166.
- Tourism and Sports. (2015). **Chiang Rai Tourism**. Chiang Rai : Journalism.
- Tourism Authority of Thailand. (2000). *Understanding the area, understanding tourism - Chiang Rai*. Bangkok : Tourism Authority of Thailand.

